

Veerkrachtig

Creatief

Kan omgaan met tegenslag
Laat een groeiende mindset zien

Autonome peuters en kleuters

Heeft goede sociale vaardigheden

Zoekt zelf naar uitdagingen, experimenteert en neemt risico

Positieve relatie met peers

Zelfstandig





	Kenmerken en gedrag	Signalering	Begeleiding
Autonome peuters en kleuters 	Zelfstandig ^{1 2} Zoekt zelf naar uitdagingen, experimenteert en neemt risico ^{1 2 5} Heeft goede sociale vaardigheden ^{1 2 5} Creatief ^{1 2 5} Kan omgaan met tegenslag. Laat een groeiende mindset zien ^{1 2} Veerkrachtig ^{1 2} Positieve relatie met peers ^{1 2}	Valt vaak op bij ouders, pedagogisch medewerkers en leerkrachten ^{1 2} Laat vaak 'uitzonderlijke' of opmerkelijke prestaties zien ^{1 2} Portfolio's ^{1 2} Gesprekken met ouders, peers en het kind zelf ^{1 2}	Zorg voor voldoende uitdagingen en zorg dat er geen rem zit op de ontwikkeling van het kind ^{1 2} Luister en kijk goed naar het kind en ga ook mee in eigen keuzes en ideeën ^{1 2} Hebben ook begeleiding en ondersteuning nodig, waarbij het belangrijk is dat er rekening gehouden wordt met hun behoefte aan autonomie ^{1 2} Peers die hen ook uitdagen ²

© illustraties Saskia Halfmouw

¹ Betts, T., Neihart, M. (1988). Profiles of the gifted and talented. *Gifted Child Quarterly*, 32(2), 248-253.

Neihart, M., Betts, T. (2010). Revised profiles of the gifted and talented.

² Houkema, D. (2017) *Psychologisch perspectief op de profielen van begaafde leerlingen*. In: Gerven van, E. (2017) *De Gids; Over begaafdheid in het basisonderwijs*. Leuker.nu BV. 75 -86.

⁵ Schrover, E. (2015). *Uitdagend onderwijs aan begaafde leerlingen 2015* (1ste editie). Koninklijke Van Gorcum.

Wil graag bij de groep horen en niet anders zijn

Voelt zich vaak onzeker

Wil geen ander werk doen dan de rest, wijst uitdagingen vaak af

Onder- duikende peuters en kleuters

Kijkt naar wat andere kinderen doen en past zich daaraan aan

Vrijwel geen band met de pedagogisch medewerker / leerkracht

Wisselende aansluiting bij klasgenoten en peers

Voelt zich vaak onveilig en schuldig





	Kenmerken en gedrag	Signalering	Begeleiding
<p>Onderduikende peuters en kleuters</p> 	<p>Wil graag bij de groep horen en niet anders zijn^{1 2 5}</p> <p>Kijkt naar wat andere kinderen doen en past zich daaraan aan^{1 2 5}</p> <p>Wil geen ander werk doen dan de rest, wijst uitdagingen vaak af^{1 2 5}</p> <p>Voelt zich vaak onzeker^{1 2 5}</p> <p>Vrijwel geen band met de pedagogisch medewerker/leerkracht^{1 2 5}</p> <p>Wisselende aansluiting bij klasgenoten en peers^{1 2 5}</p> <p>Voelt zich vaak onveilig en schuldig^{1 5 2}</p>	<p>Ouders zijn belangrijk in het signaleringsproces. Ouders laten vertellen wat het kind laat zien thuis^{1 2 5 8}</p> <p>Vaak verschillende visies van het kind thuis, peuteropvang en school^{1 2 5}</p> <p>Non verbale opdrachten (er kunnen taalproblemen zijn)^{1 2 5}</p> <p>Kinderen uit andere culturen of thuis een andere taal spreken kunnen onzeker zijn over waar ze bij horen. Wees hier alert op^{5 7}</p>	<p>Sterke vertrouwensband opbouwen met het kind waardoor het zich kan laten zien^{1 2}</p> <p>Rolmodellen en peers zoeken waar ze zich aan kunnen optrekken^{1 2 5}</p> <p>Haalbare doelen leren stellen, zijn belangrijk om niet steeds het onmogelijke van zichzelf te eisen en in die onzekerheid te blijven hangen^{1 2 5}</p> <p>Zorg voor een rijke leeromgeving^{1 2 4}</p> <p>Jouw bevestiging, ondersteuning en aanmoediging voor talentontwikkeling nodig^{1 2 5}</p>

²© illustraties Saskia Halfmouw

¹ Betts, T., Neihart, M. (1988). Profiles of the gifted and talented. *Gifted Child Quarterly*, 32(2), 248-253.

Neihart, M., Betts, T. (2010). Revised profiles of the gifted and talented.

² Houkema, D. (2017) *Psychologisch perspectief op de profielen van begaafde leerlingen*. In: Gerven van, E. (2017) *De Gids; Over begaafdheid in het basisonderwijs*. Leuker.nu BV. 75 -86.

⁴ Sutherland, M & Stack, N. (2019). Building Knowledge Bridges: Synthesising Early Years and Gifted Education Research and Practice to Provide an Optimal Start for Young Gifted Children. In Wallace, B., Sisk, D. A., & Senior, J. (2019). *The SAGE Handbook of Gifted and Talented Education* (EPub) (pp. 217-233). SAGE Publications.

⁵ Schrover, E. (2015). *Uitdagend onderwijs aan begaafde leerlingen 2015* (1ste editie). Koninklijke Van Gorcum.

⁷ Tomlinson, C. A., & Jarvis, J. M. (2014). Case Studies of Success. *Journal for the Education of the Gifted*, 37(3), 191–219.

<https://doi.org/10.1177/0162353214540826> ⁸ Sutherland, M. (2012). *Gifted and talented in the early years*. SAGE Publications.

⁸ Sutherland, M. (2012). *Gifted and talented in the early years*. SAGE Publications.

Veel
verbeelding,
fantasie en is
speels

Volhardend in
wat zijn of
haar
belangstelling
heeft

Gevoelig
en open

Vaak veel
lichamelijke
energie, maar
ook stil en
rustig (te-
genstrijdige
kenmerken)

Creatief
vermogen

Uitdagend creatieve peuters en kleuters

Kan conflic-
ten hebben
met peers


Kan snel
verveeld en
gefrustreerd
raken

Zoekt al jong de
grenzen op van
wat kan en mag

Rechtvaar-
digheids
gevoel
is groot





	Kenmerken en gedrag	Signalering	Begeleiding
<p>Uitdagend creatieve peuters en kleuters</p> 	<p>Zoekt al jong de grenzen op van wat kan en mag^{1 2 5}</p> <p>Creatief vermogen^{1 2}</p> <p>Kan snel verveeld en gefrustreerd raken^{1 2}</p> <p>Gevoelig en open^{1 2 5}</p> <p>Volhardend in wat zijn of haar belangstelling heeft^{1 2}</p> <p>Rechtvaardigheidsgevoel is groot^{1 2}</p> <p>Veel verbeelding, fantasie en is speels^{1 2}</p> <p>Vaak veel lichamelijke energie, maar ook stil en rustig (tegenstrijdige kenmerken)^{1 2}</p> <p>Kan conflicten hebben met peers^{1 2 5}</p>	<p>Observeer op welke manieren het kind creativiteit laat zien^{1 2 5}</p> <p>In gesprek met ouders over wat het kind thuis laat zien.² (laat ouders projecten, filmpjes, tekeningen van thuis meenemen waar deze creativiteit te zien is)</p> <p>Focus meer op het creatieve potentieel dan op het eindresultaat^{1 2 5}</p> <p>Het kind kan wisselende resultaten zien^{1 2 5}</p>	<p>Heeft behoefte aan een goede relatie met de pedagogisch medewerkers/leerkrachten om zich te kunnen ontwikkelen en zich te laten zien.^{1 2}</p> <p>Waardering voor hun eigenheid is belangrijk^{1 2 5}</p> <p>Bied ruimte voor de soms heftige emoties^{1 2 5}</p> <p>Ondersteuning en tolerantie voor creatieve vermogens²</p> <p>Leer ze om beheerst met emoties en tactvol met anderen kinderen om te gaan^{1 2 5}</p> <p>Niet de druk leggen op het kind om zich aan te passen aan de omgeving^{5 1 2}</p>

© illustraties Saskia Halfmouw

¹ Betts, T., Neihart, M. (1988). Profiles of the gifted and talented. *Gifted Child Quarterly*, 32(2), 248-253.

Neihart, M., Betts, T. (2010). Revised profiles of the gifted and talented.

² Houkema, D. (2017) *Psychologisch perspectief op de profielen van begaafde leerlingen*. In: Gerven van, E. (2017) *De Gids; Over begaafdheid in het basisonderwijs*. Leuker.nu BV. 75 -86.

⁵ Schrover, E. (2015). *Uitdagend onderwijs aan begaafde leerlingen 2015* (1ste editie). Koninklijke Van Gorcum.

Zoekt naar goedkeuring

Vaak een vaste mindset

Haalt de doelen die passen bij zijn of haar ontwikkelingsleeftijd

Aangepast succesvolle peuters en kleuters

Vermijdt risico's en kiest voor veiligheid

Vraagt veel bevestiging bij de pedagogisch medewerker / leerkracht

Gedraagt zich naar wat jij wilt zien van het kind

Faalangstig





	Kenmerken en gedrag	Signalering	Begeleiding
<p>Aangepast succesvolle peuters en kleuters</p> 	<p>Gedraagt zich naar wat jij wilt zien van het kind¹</p> <p>Haalt de doelen die passen bij zijn of haar ontwikkelingsleeftijd^{1, 2}</p> <p>Vermijdt risico's en kiest voor veiligheid^{1, 2}</p> <p>Vraagt veel bevestiging bij de pedagogisch medewerker/ leerkracht²</p> <p>Zoekt naar goedkeuring²</p> <p>Faalangstig¹</p> <p>Vaak een vaste mindset²</p>	<p>Gesprekken met ouders over wat het kind thuis laat zien^{1, 2, 3}</p> <p>'Onopvallende' observaties om te zien of het kind meer kan dan het bij jou laat zien, of er onzekerheid is bij het maken van fouten en om te zien welke mindset de overhand lijkt te hebben^{1, 2}</p> <p>Goede overdracht van thuissituatie naar de peuteropvang en school³</p> <p>Overdracht van peuteropvang naar basisschool³</p>	<p>Uitdaging bieden in hun 'zone van naaste ontwikkeling'^{1, 2}</p> <p>Zorg voor een rijke leeromgeving⁴</p> <p>Zorgen dat er niet te veel herhaling wordt gegeven van stof die het kind al beheerst^{1, 2}</p> <p>Stimuleren om uitdagingen aan te gaan en te experimenteren met open opdrachten. Kinderen mogen hierbij dingen als spannend ervaren, maar moeten begeleid worden om hier mee om te leren gaan⁴</p> <p>Stimuleer de omgang en het samen leren met peers^{1, 2, 5}</p> <p>Zorg dat kinderen een groeiende mindset ontwikkelen. Vooral kijken naar het proces. Inzicht geven in sterke en zwakke kanten^{1, 2, 5}</p> <p>Geef de kinderen ruimte voor eigen keuzes^{1, 2}</p>

© illustraties Saskia Halfmouw

¹ Betts, T., Neihart, M. (1988). Profiles of the gifted and talented. *Gifted Child Quarterly*, 32(2), 248-253.

Neihart, M., Betts, T. (2010). Revised profiles of the gifted and talented.

² Houkema, D. (2017) *Psychologisch perspectief op de profielen van begaafde leerlingen*. In: Gerven van, E. (2017) *De Gids; Over begaafdheid in het basisonderwijs*. Leuker.nu BV. 75 -86.

³ Grant, A. (2013). Young Gifted Children Transitioning into Preschool and School: What Matters? *Australasian Journal of Early Childhood*, 38(2), 23-31. <https://doi.org/10.1177/183693911303800204>

⁴ Sutherland, M & Stack, N. (2019). Building Knowledge Bridges: Synthesising Early Years and Gifted Education Research and Practice to Provide an Optimal Start for Young Gifted Children. In Wallace, B., Sisk, D. A., & Senior, J. (2019). *The SAGE Handbook of Gifted and Talented Education* (EPub) (pp. 217-233). SAGE Publications.

⁵ Schrover, E. (2015). *Uitdagend onderwijs aan begaafde leerlingen 2015* (1ste editie). Koninklijke Van Gorcum.

Soms een taalachterstand

Laten een groot verschil zien tussen hun 'verborgen' potentie en de prestaties die ze laten zien

Komen vaak uit een lager sociaal economisch milieu


Peuters en kleuters in een weinig verrijkende omgeving

Hebben soms sociale en/of emotionele 'problemen' bij binnenkomst opvang en/of school

Ouders, opvang en/of school die geen rijke leeromgeving (hebben kunnen) bieden





	Kenmerken en gedrag	Signalering	Begeleiding
<p>Peuters en kleuters in een weinig verrijkende omgeving</p> 	<p>Laten vaak een groot verschil zien tussen hun 'verborgen' potentie en de prestaties die ze laten zien⁴</p> <p>Hebben soms sociale en/of emotionele 'problemen' bij binnenkomst opvang en/of school⁶</p> <p>Soms een taalachterstand⁷</p> <p>Ouders, opvang en/of school die geen rijke leeromgeving (hebben kunnen) bieden⁴</p> <p>Komen soms uit een lager sociaal economisch milieu⁷</p>	<p>Observaties in ongewone situaties. Dus niet alleen talige en rekenkundige, cognitieve opdrachten^{4 6 7}</p> <p>Een holistische benadering van het kind, waarbij er gekeken wordt naar verschillende aspecten^{4 6 7}</p> <p>Creatieve, open opdrachten om te observeren wat het kind laat zien^{4 8}</p> <p>Gesprekken voeren met ouders over de ontwikkeling en potentie van het kind⁸</p> <p>Overdracht van thuissituatie naar peuteropvang en overdracht van peuteropvang naar basisschool⁹</p>	<p>Zorg voor een rijke leeromgeving op de peuteropvang en basisschool^{4 6 7 8}</p> <p>Snel een relatie opbouwen met het kind en hun ouders^{5 7}</p> <p>Niet alleen de focus op versterken van sociale en/of emotionele ontwikkeling. Ook aandacht voor cognitieve ontwikkeling^{4 8 6 7}</p> <p>Vooraf de aandacht richten op de potentiële ontwikkeling en niet op wat het kind nog niet laat zien. Focus op sterke kanten^{4 6 7}</p> <p>Als pedagogische medewerker en leerkracht hoge verwachtingen hebben en laten zien^{6 7}</p> <p>Zelfbeeld ondersteunen en ontwikkelen. Groeiende mindset stimuleren⁹</p> <p>Het leerplezier laten ervaren⁴</p> <p>Zo vroeg mogelijk signaleren⁶</p> <p>Opdrachten geven waarbij er zowel samen als alleen gewerkt wordt⁶</p>

© illustraties Saskia Halfmouw

³ Grant, A. (2013). Young Gifted Children Transitioning into Preschool and School: What Matters? *Australasian Journal of Early Childhood*, 38(2), 23–31. <https://doi.org/10.1177/183693911303800204>

⁴ Sutherland, M & Stack, N. (2019). Building Knowledge Bridges: Synthesising Early Years and Gifted Education Research and Practice to Provide an Optimal Start for Young Gifted Children. In Wallace, B., Sisk, D. A., & Senior, J. (2019). *The SAGE Handbook of Gifted and Talented Education* (EPub) (pp. 217–233). SAGE Publications.

⁶ Olszewski-Kubilius, P., & Clarenbach, J. (2012). Unlocking Emergent Talent: Supporting High Achievement of Low-Income, High-Ability Students. <http://hdl.handle.net/10919/95163>

⁷ Tomlinson, C. A., & Jarvis, J. M. (2014). Case Studies of Success. *Journal for the Education of the Gifted*, 37(3), 191–219.

<https://doi.org/10.1177/0162353214540826> ⁸ Sutherland, M. (2012). *Gifted and talented in the early years*. SAGE Publications.

⁸ Sutherland, M. (2012). *Gifted and talented in the early years*. SAGE Publications.

⁹ Aronson, J., & Juarez, L. (2012). Growth mindsets in the laboratory and the real world. In R. Subotnik, & L. Miller (Eds.), *Malleable minds: Translating insights from psychology and neuroscience to gifted education* Department of Education.

